

Gal

Chapter 4

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

1 Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν
Nasema basi kwa-muda wowote wakati -yule mrithi mtoto akiwa hapana
[G3004](#) [G1161](#) [G1909](#) [G3745](#) [G5550](#) [G3588](#) [G2818](#) [G3516](#) [G1510](#) [G3762](#)

διαφέρει δούλου, κύριος πάντων ὧν;
tofauti na-mtumwa bwana wa-wote akiwa
[G1308](#) [G1401](#) [G2962](#) [G3956](#) [G1510](#)

Lile nisemalo ni kwamba wakati wote mrithi bado ni mtoto, hana tofauti na mtumwa, ingawa ndiye mmiliki wa mali yote.

2 ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστίν, καὶ οἰκονόμους, ἄχρι τῆς προθεσμίας
lakini chini-ya walezi yuko na wasimamizi hadi -wa wakati-ulipangwa
[G0235](#) [G5259](#) [G2012](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3623](#) [G0891](#) [G3588](#) [G4287](#)

τοῦ πατρός.
wa baba
[G3588](#) [G3962](#)

Yeye huwa yuko chini ya uangalizi wa walezi na wadhamini mpaka ufike wakati uliowekwa na baba yake.

3 οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἤμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ
vivyo-hivyo pia sisi wakati tulikuwa watoto chini-ya -za nguvu za
[G3779](#) [G2532](#) [G1473](#) [G3753](#) [G1510](#) [G3516](#) [G5259](#) [G3588](#) [G4747](#) [G3588](#)

κόσμου ἡμεθα δεδουλωμένοι.
ulimwengu tulikuwa tumefungwa-utumwani
[G2889](#) [G1510](#) [G1402](#)

Vivyo hivyo na sisi, tulipokuwa bado watoto wadogo, tulikuwa utumwani chini ya taratibu za kawaida za ulimwengu.

4 ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς
wakati basi ulikuja -huo utimilifu wa wakati alimtuma -huyo Mungu
[G3753](#) [G1161](#) [G2064](#) [G3588](#) [G4138](#) [G3588](#) [G5550](#) [G1821](#) [G3588](#) [G2316](#)

τὸν Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον,
-huyo Mwana wake aliyezaliwa na mwanamke aliyezaliwa chini-ya sheria
[G3588](#) [G5207](#) [G0846](#) [G1096](#) [G1537](#) [G1135](#) [G1096](#) [G5259](#) [G3551](#)

Lakini ulipowadia utimilifu wa wakati, Mungu alimtuma Mwanawe, ambaye alizaliwa na mwanamke, akazaliwa chini ya sheria,

5 ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν.
ili -wale walio-chini-ya sheria awakomboa ili -ule uwana tuupokee
[G2443](#) [G3588](#) [G5259](#) [G3551](#) [G1805](#) [G2443](#) [G3588](#) [G5206](#) [G0618](#)

kusudi awakomboa wale waliokuwa chini ya sheria, ili tupate kupokea zile haki kamili za kufanywa watoto wa Mungu.

6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἔξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ
Kwa-sababu basi ninyi wana alituma -huyo Mungu -huyo Roho wa
[G3754](#) [G1161](#) [G1510](#) [G5207](#) [G1821](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#)

Υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον, Ἄββᾶ! ὁ Πατήρ!
Mwana wake ndani-ya -za mioyo yetu akilia Aba -huyo Baba
[G5207](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2588](#) [G1473](#) [G2896](#) [G0005](#) [G3588](#) [G3962](#)

| Kwa sababu ninyi ni watoto wa Mungu, Mungu amemtuma Roho wa Mwanawe mioyoni mwetu, anayelia, "Abba, Baba."

7 ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος, ἀλλὰ υἱός; εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος
hiyo si-tena wewe mtumwa bali mwana kama basi mwana pia mrithi
[G5620](#) [G3765](#) [G1510](#) [G1401](#) [G0235](#) [G5207](#) [G1487](#) [G1161](#) [G5207](#) [G2532](#) [G2818](#)

διὰ Θεοῦ.
kwa-njia-ya Mungu
[G1223](#) [G2316](#)

| Kwa hiyo, wewe si mtumwa tena, bali ni mtoto, kwa kuwa wewe ni mtoto, Mungu amekufanya wewe pia kuwa mrithi kwa kupitia Kristo.

8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεόν, ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ
Lakini wakati-ule kweli msi mjua Mungu mliwatumikia -wale kwa-asili si
[G0235](#) [G5119](#) [G3303](#) [G3756](#) [G1492](#) [G2316](#) [G1398](#) [G3588](#) [G5449](#) [G3361](#)

οὔσιν θεοῖς;
walio miungu
[G1510](#) [G2316](#)

| Zamani, mlipokuwa hamjui Mungu, mlikuwa watumwa wa viumbe ambavyo kwa asili si Mungu.

9 νῦν δὲ, γνόντες Θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς
sasa basi mkimjua Mungu zaidi basi mkijulikana na Mungu jinsi-gani
[G3568](#) [G1161](#) [G1097](#) [G2316](#) [G3123](#) [G1161](#) [G1097](#) [G5259](#) [G2316](#) [G4459](#)

ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν
mnageuka tena kwenye -za dhaifu na maskini ngunu ambazo tena
[G1994](#) [G3825](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0772](#) [G2532](#) [G4434](#) [G4747](#) [G3739](#) [G3825](#)

ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε?
urya kuzitumikia mnataka
[G0509](#) [G1398](#) [G2309](#)

| Lakini sasa kwa kuwa mmemjua Mungu, au zaidi mmejulikana na Mungu, inakuwaje mnarejea tena katika zile kanuni za kwanza zenye udhaifu na upungufu? Mnataka ziwafanye tena watumwa?

10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε, καὶ μῆνας, καὶ καιροὺς, καὶ ἐνιαυτούς.
siku mnazishika na miezi na nyakati na miaka
[G2250](#) [G3906](#) [G2532](#) [G3376](#) [G2532](#) [G2540](#) [G2532](#) [G1763](#)

| Mnaadhimisha siku maalum, miezi, nyakati na miaka!

11 φοβοῦμαι ὑμᾶς, μή πως εἰκῆ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.
nawaogorea ninyi labda labda bure nimejitaabisha kwa-ajili yenu
[G5399](#) [G4771](#) [G3361](#) [G4459](#) [G1500](#) [G2872](#) [G1519](#) [G4771](#)

| Nina hofu juu yenu, kwamba kazi niliyofanya kwa ajili yenu inaweza kuwa nimejitaabisha bure.

- 12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καὶ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί; δέομαι ὑμῶν:
Iweni kama mimi kwa-sababu mimi-pia kama ninyi ndugu nawasihi ninyi
[G1096](#) [G5613](#) [G1473](#) [G3754](#) [G2504](#) [G5613](#) [G4771](#) [G0080](#) [G1189](#) [G4771](#)

οὐδέν με ἠδικήσατε.
hapana mimi mkunidhulumu
[G3762](#) [G1473](#) [G0091](#)

Ndugu zangu, nawasihi mwe kama mimi, kwa sababu mimi nimekuwa kama ninyi. Hamkunitendea jambo lolote baya.

- 13 οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκός, εὐηγγελισάμην ὑμῖν
mnajua basi kwamba kwa-sababu-ya udhaifu wa mwili niliwahubiri ninyi
[G1492](#) [G1161](#) [G3754](#) [G1223](#) [G0769](#) [G3588](#) [G4561](#) [G2097](#) [G4771](#)

τὸ πρότερον;
-ile mara-ya-kwanza
[G3588](#) [G4386](#)

Ninyi mwajua kwamba ni kwa ajili ya udhaifu wangu niliwahubiria Injili.

- 14 καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν, ἐν τῇ σαρκί μου, οὐκ ἐξουθενήσατε,
na -ule majaribu yenu katika -wa mwili wangu hamku nidharau
[G2532](#) [G3588](#) [G3986](#) [G4771](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4561](#) [G1473](#) [G3756](#) [G1848](#)

οὐδὲ ἐξεπτύσατε; ἀλλὰ ὡς ἄγγελον Θεοῦ, ἐδέξασθέ με, ὡς
wala mkunitemea-mate bali kama malaika wa-Mungu mlinipokea mimi kama
[G3761](#) [G1609](#) [G0235](#) [G5613](#) [G0032](#) [G2316](#) [G1209](#) [G1473](#) [G5613](#)

Χριστὸν Ἰησοῦν.
Kristo Yesu
[G5547](#) [G2424](#)

Ingawa hali yangu iliwatia majaribuni, hamkunidharau wala kunidhihaki, bali mlinikaribisha kama malaika wa Mungu, kama vile Kristo Yesu.

- 15 ποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν? μαρτυρῶ γὰρ, ὑμῖν ὅτι, εἰ
wapi basi -ule baraka yenu nashuhudia basi kwenu kwamba kama
[G4226](#) [G3767](#) [G3588](#) [G3108](#) [G4771](#) [G3140](#) [G1063](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1487](#)

δυνατὸν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες, ἐδώκατέ μοι.
ingewezekana -hayo macho yenu mkiyatoa mngenipa mimi
[G1415](#) [G3588](#) [G3788](#) [G4771](#) [G1846](#) [G1325](#) [G1473](#)

Ile hali ya furaha mliyokuwa nayo imekwenda wapi? Naweza kushuhudia kwamba, kama ingewezekana mngeng'oa macho yenu na kunipa mimi.

- 16 ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα, ἀληθεύων ὑμῖν?
hivyo adui yenu nimekuwa nikiwaambieni-kweli ninyi
[G5620](#) [G2190](#) [G4771](#) [G1096](#) [G0226](#) [G4771](#)

Je, sasa nimekuwa adui yenu kwa kuwaambia kweli?

- 17 ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς. θέλουσιν, ἵνα
wanawaonea-wivu ninyi si vizuri bali kuwatenga ninyi wanataka ili
[G2206](#) [G4771](#) [G3756](#) [G2573](#) [G0235](#) [G1576](#) [G4771](#) [G2309](#) [G2443](#)

αὐτοὺς ζηλοῦτε.
wao mwawaonee-wivu
[G0846](#) [G2206](#)

Hao wana shauku ya kuwapata lakini si kwa kusudi zuri. Wanachotaka ni kuwatenga mbali nasi, ili ninyi mpate kuwaonea wao shauku.

18 καλὸν δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ
 ni-vizuri basi kuoneana-wivu katika jema siku-zote na si tu wakati -ule
[G2570](#) [G1161](#) [G2206](#) [G1722](#) [G2570](#) [G3842](#) [G2532](#) [G3361](#) [G3440](#) [G1722](#) [G3588](#)

παρεῖναί, με πρὸς ὑμᾶς.
 niwaro mimi pamoja-na ninyi
[G3918](#) [G1473](#) [G4314](#) [G4771](#)

Ni vizuri wakati wote kuwa na shauku kwa ajili ya kusudi zuri, si wakati nikiwa pamoja nanyi tu.

19 τέκνα μου, οὐς πάλιν ὠδίνω, μέχρις οὗ μορφωθῆ
 watoto wangu ambao tena ninawaonea-utungu hadi atakaroundwa aundwe
[G5043](#) [G1473](#) [G3739](#) [G3825](#) [G5605](#) [G3360](#) [G3739](#) [G3445](#)

Χριστὸς ἐν ὑμῖν --
 Kristo ndani yenu
[G5547](#) [G1722](#) [G4771](#)

Watoto wangu wapendwa, ambao kwa mara nyingine ninawaonea utungu, ninatamani kwamba Kristo aumbike ndani yenu.

20 ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου,
 ningependa basi kuwaro kwa ninyi sasa na kuibadili -ule sauti yangu
[G2309](#) [G1161](#) [G3918](#) [G4314](#) [G4771](#) [G0737](#) [G2532](#) [G0236](#) [G3588](#) [G5456](#) [G1473](#)

ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
 kwa-sababu nataabika kuhusu ninyi
[G3754](#) [G0639](#) [G1722](#) [G4771](#)

Natamani kama ningekuwa pamoja nanyi sasa, pengine ningebadilisha sauti yangu. Kwa maana nina wasiwasi kwa ajili yenu.

21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ
 Niambieni mimi -ninyi chini-ya sheria mnaotaka kuwa -ile sheria hamwi
[G3004](#) [G1473](#) [G3588](#) [G5259](#) [G3551](#) [G2309](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3551](#) [G3756](#)

ἀκούετε?
 sikii
[G0191](#)

Niambieni, ninyi mnaotaka kuwa chini ya sheria, je, hamjui sheria inavyosema?

22 γέγραπται γὰρ, ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν; ἓνα ἐκ τῆς
 imeandikwa basi kwamba Ibrahimu wawili wana alikuwa-nao mmoja kwa -yule
[G1125](#) [G1063](#) [G3754](#) [G0011](#) [G1417](#) [G5207](#) [G2192](#) [G1520](#) [G1537](#) [G3588](#)

παιδίσκης, καὶ ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας.
 mjakazi na mmoja kwa -yule huru
[G3814](#) [G2532](#) [G1520](#) [G1537](#) [G3588](#) [G1658](#)

Kwa maana imeandikwa kwamba Abrahamu alikuwa na wana wawili, mmoja wa mwanamke mtumwa na wa pili wa mwanamke huru.

23 ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης, κατὰ σάρκα γεγέννηται; ὁ δὲ
 lakini -yule kweli kwa -yule mjakazi kwa-mwili mwili alizaliwa -yule basi
[G0235](#) [G3588](#) [G3303](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3814](#) [G2596](#) [G4561](#) [G1080](#) [G3588](#) [G1161](#)

ἐκ τῆς ἐλευθέρας, δι' ἧς ἐπαγγελίας --
 kwa -yule huru kwa-njia-ya -ile ahadi
[G1537](#) [G3588](#) [G1658](#) [G1223](#) [G3588](#) [G1860](#)

Lakini, mtoto wa mwanamke mtumwa alizaliwa kwa mapenzi ya mwili, na yule mwingine wa mwanamke huru alizaliwa kutokana na ahadi ya Mungu.

24 ἄτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα: αὗται γάρ εἰσιν δύο διαθήκαι, μία μὲν
ambayo ni mfano hawa basi ni mbili maagano moja kweli
[G3748](#) [G1510](#) [G0238](#) [G3778](#) [G1063](#) [G1510](#) [G1417](#) [G1242](#) [G1520](#) [G3303](#)

ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννώσα, ἣτις ἐστὶν Ἄγαρ.
kutoka mlima Sinai kwa utumwa inazaa ambayo ni Hagari
[G0575](#) [G3735](#) [G4614](#) [G1519](#) [G1397](#) [G1080](#) [G3748](#) [G1510](#) [G0028](#)

Mambo haya yanaweza kuchukuliwa kama mfano. Kwa maana hao wanawake wawili ni mfano wa maagano mawili: Agano la kwanza, ni lile lililofanyika katika Mlima Sinai, lizaalo watoto wa utumwa. Hili ndilo huyo Hagari.

25 τὸ δὲ Ἄγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν, ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ
-hilo basi Hagari Sinai mlima ni katika -ya Arabia inalingana basi na
[G3588](#) [G1161](#) [G0028](#) [G4614](#) [G3735](#) [G1510](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0688](#) [G4960](#) [G1161](#) [G3588](#)

νῦν Ἰερουσαλήμ, δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς;
ya-sasa Yerusalemu inatumikia basi pamoja-na -wa watoto wake
[G3568](#) [G2419](#) [G1398](#) [G1063](#) [G3326](#) [G3588](#) [G5043](#) [G0846](#)

Basi Hagari anawakilisha Mlima Sinai ulioko Arabuni, na unafanana na Yerusalemu ya sasa ambayo iko utumwani pamoja na watoto wake.

26 ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλήμ, ἐλευθέρα ἐστὶν, ἣτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν.
-ile basi ya-juu Yerusalemu huru ni ambayo ni mama yetu
[G3588](#) [G1161](#) [G0507](#) [G2419](#) [G1658](#) [G1510](#) [G3748](#) [G1510](#) [G3384](#) [G1473](#)

Lakini Yerusalemu wa juu ni huru, nayo ndiye mama yetu.

27 γέγραπται γάρ, Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα; ῥῆξον καὶ
imeandikwa basi Furahi tasa -yule usiye zaa paza-sauti na
[G1125](#) [G1063](#) [G2165](#) [G4723](#) [G3588](#) [G3756](#) [G5088](#) [G4486](#) [G2532](#)

βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα; ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου
riga-kelele -yule usiye onea-utungu kwa-sababu wengi -wa watoto wa aliyeachwa
[G0994](#) [G3588](#) [G3756](#) [G5605](#) [G3754](#) [G4183](#) [G3588](#) [G5043](#) [G3588](#) [G2048](#)

μᾶλλον, ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
zaidi kuliko wa aliye-na -huyo mume
[G3123](#) [G2228](#) [G3588](#) [G2192](#) [G3588](#) [G0435](#)

Kwa maana imeandikwa: "Furahi, ewe mwanamke tasa, wewe usiyezaa; paza sauti, na kuimba kwa furaha, wewe usiyepatwa na utungu wa kuzaa; kwa maana watoto wa mwanamke aliyeachwa ukiwa ni wengi kuliko wa mwanamke mwenye mume."

28 ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ, ἐπαγγελίας τέκνα ἐστέ.
ninyi basi ndugu kwa-mujibu-wa Isaka wa-ahadi watoto ninyi
[G4771](#) [G1161](#) [G0080](#) [G2596](#) [G2464](#) [G1860](#) [G5043](#) [G1510](#)

Basi, sisi ndugu zangu, ni kama Isaki, tu watoto wa ahadi.

29 ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, ἐδίωκεν τὸν
lakini kama-vile wakati-ule -yule kwa-mwili mwili aliyezaliwa alimtesa -yule
[G0235](#) [G5618](#) [G5119](#) [G3588](#) [G2596](#) [G4561](#) [G1080](#) [G1377](#) [G3588](#)

κατὰ Πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν.
kwa-Roho Roho vivyo-hivyo pia sasa
[G2596](#) [G4151](#) [G3779](#) [G2532](#) [G3568](#)

Lakini, kama vile ilivyokuwa siku zile yule aliyezaliwa kwa mwili alivyomchokoza yule aliyezaliwa kwa Roho, ndivyo ilivyo hata sasa.

- 30 ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή? Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν
 lakini nini yasema -hayo Maandiko Mfukuze -yule mjakazi na -huyo mwana
[G0235](#) [G5101](#) [G3004](#) [G3588](#) [G1124](#) [G1544](#) [G3588](#) [G3814](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5207](#)
- αὐτῆς; οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης, μετὰ
 wake ha basi ata rithi -huyo mwana wa mjakazi pamoja-na
[G0846](#) [G3756](#) [G1063](#) [G3361](#) [G2816](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G3814](#) [G3326](#)
- τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.
 -huyo mwana wa huru
[G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G1658](#)

Lakini Maandiko yasemaje? “Mwondoe mwanamke mtumwa pamoja na mwanawe, kwa sababu mwana wa mwanamke mtumwa kamwe hatarithi pamoja na mwana wa aliye huru.”

- 31 διό, ἀδελφοί, οὐκ ἔσμεν παιδίσκης τέκνα, ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.
 kwa-hivyo ndugu si sisi wa-mjakazi watoto bali wa huru
[G1352](#) [G0080](#) [G3756](#) [G1510](#) [G3814](#) [G5043](#) [G0235](#) [G3588](#) [G1658](#)

Kwa hiyo ndugu zangu, sisi si watoto wa mwanamke mtumwa, bali wa yule aliye huru.